

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า การศึกษากับสังคมเป็นสิ่งที่แยกออกจากกันไม่ได้จะต้อง
เดินควบคู่ขนานกันไป เพราะการจัดดำเนินการเรียนการสอนเป็นผลสะท้อนมาจากสภาพปัญหา
และความต้องการของสังคมที่มีเป้าหมายว่า ปรารถนาจะได้บุคคลชนิดใดและมีคุณภาพอย่างไรที่จะมา
ช่วยกันสร้างสังคมให้ดีขึ้น แต่ตามหลักของธรรมชาติแล้ว สังคมมนุษย์ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่
ตลอดเวลา ทั้งสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ทางประชากร ทางสังคม ทางเศรษฐกิจ ทาง
การเมืองการปกครอง ทางศาสนาวัฒนธรรม และทางสื่อสารมวลชน เป็นต้น ดังนั้นเมื่อสังคม
เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้ การจัดการศึกษาหรือการจัดหลักสูตรเพื่อการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้อง
มีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์ดังกล่าวเช่นกัน ดังที่ สังก
อุทรานันท์ (2527:292) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า

หลักสูตรซึ่งได้สร้างขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ย่อมจะมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์
ของสังคมในช่วงเวลานั้น ครั้นเวลาผ่านไป สภาพของสังคมมีการเปลี่ยนแปลง ย่อมมีผล
กระทบหลักสูตร อาจทำให้หลักสูตรไม่มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการ
ของสังคมในช่วงเวลาใหม่ได้ ดังนั้นการปรับปรุงหรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรย่อมมีความ
จำเป็นสำหรับหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย และสามารถสนองความต้องการ
ของสังคมนั่นเอง

"วิทยาลัยครู" เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านการผลิตครูรายใหญ่ของประเทศที่มีปริมาณ
การผลิตสูงจนอาจกล่าวได้ว่า ครูประจำการที่อยู่ทั่วประเทศเป็นผลิตผลของวิทยาลัยครู แต่เนื่อง
จากปัจจุบันเกิดปัญหาการผลิตครูเกินอัตราความต้องการของสังคม สาเหตุเพราะ มีสถาบันการ
ศึกษาจำนวนมากแห่งที่ได้ผลิตนักศึกษาครูออกมา จึงทำให้มีการผลิตครูโดยขาดการประสานงาน
ด้านการผลิตและควบคุมปริมาณการผลิต จึงก่อให้เกิดปัญหาครูสั่งงานดังกล่าว และถึงแม้ว่าใน
ระยะต่อมาวิทยาลัยครูได้พยายามแก้ปัญหา โดยการลดปริมาณการรับนักศึกษาครูลง และมุ่งเน้น
ด้านคุณภาพของนักศึกษาครูให้มากขึ้น แต่ก็ยังได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าวิทยาลัยครูใช้ทรัพยากร
ต่าง ๆ ทั้งทางด้านบุคลากร อาคารสถานที่และอื่น ๆ ไม่คุ้มค่าเท่าที่ควร

จากปัญหาการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคม ตลอดจนปัญหาด้านการผลิตครูของสถาบันผลิตครูดังกล่าวข้างต้นนั้น จึงทำให้วิทยาลัยครูต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันกับปัญหาที่เกิดขึ้น วิทยาลัยครูจึงได้ขยายฐานจากการฝึกหัดครูไปสู่การให้การศึกษาในสาขาวิชาการอื่น ๆ สำหรับท้องถิ่นที่วิทยาลัยครูตั้งอยู่ ซึ่งมีอัตราส่วนประมาณ 2 จังหวัดต่อวิทยาลัยครู 1 วิทยาลัย และมีความพร้อมในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์พอสมควรหากได้มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ก็เป็นที่เชื่อมั่นได้ว่า จะสามารถจัดการศึกษาจากสาขาวิชาการอื่น ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ดังนั้นวิทยาลัยครูจึงได้ร่วมมือกับกรมการฝึกหัดครูทำการศึกษาวิจัยถึงความต้องการในสาขาวิชาการต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่แต่ละวิทยาลัยครูตั้งอยู่ และผลการวิจัยพบว่าท้องถิ่นต่าง ๆ ที่วิทยาลัยครูตั้งอยู่ทั่วประเทศยังขาดกำลังกำลังคนในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอีกจำนวนมาก (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2528:1) ด้วยเหตุผลดังกล่าวในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) ของกรมการฝึกหัดครูจึงได้ระบุนโยบายข้อหนึ่งไว้ว่า "ขยายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและสังคม" (กรมการฝึกหัดครู, 2528:5) ซึ่งจะเห็นว่ามีผลสอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2527 มาตรา 5. ได้ระบุว่า "ให้วิทยาลัยครูเป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษาวิชาการในสาขาวิชาการต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่นและผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี" เมื่อเป็นเช่นนี้สิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาในสาขาวิชาการอื่นของวิทยาลัยครู ก็คือ การจัดทำหลักสูตรของแต่ละวิชา คังแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรวิทยาลัยครูของ สายหยุด จำปาทอง (2529:1) อธิบดีกรมการฝึกหัดครู กล่าวไว้ว่า

บทบาทและหน้าที่เฉพาะหน้าของวิทยาลัยครูและกรมการฝึกหัดครูในปัจจุบัน คือ การพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้การขยายฐานทางวิชาการตาม พระราชบัญญัติวิทยาลัยครูฉบับปัจจุบัน การขยายฐานทางวิชาการหรือการเพิ่มบทบาทหน้าที่ไปสู่การเปิดสอนสาขาวิชาการอื่น นอกเหนือหน้าที่ประจำทางด้านการศึกษาทำให้ต้องมีการปรับบทบาทและหน้าที่ของสถาบัน นอกจากนี้ความรับผิดชอบของอาจารย์จะต้องปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นด้วย กรมการฝึกหัดครูและวิทยาลัยจะต้องให้ความสนใจมากขึ้น ในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน...

ดังนั้น สำหรับหลักสูตรสาขาวิชาการใหม่ของวิทยาลัยครูจะต้องมีการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ เพราะหลักสูตรเดิมไม่มีเลย ทั้งนี้เพราะหลักสูตรเป็นทิศทางของการจัดการเรียนการสอน คุณภาพของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของหลักสูตร และหลักสูตรที่ดีควรเป็นหลักสูตร

ที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะคติ และทักษะที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ต่อตนเอง และสังคม (สุมิตร คุณานุกร, 2528:10) อย่างไรก็ตามหลักสูตรวิชาการต่าง ๆ ที่กรรมการฝึกหัดครูได้จัดทำขึ้นนั้นได้ยึดปรัชญา ความเป็นเลิศและเสรีภาพทางวิชาการ โดยมีจุด มุ่งหมายให้สอดคล้องกับหลักการในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานทาง วิชาการ และวิชาชีพของสาขานั้น ๆ รวมทั้งเน้นการให้การศึกษาเพื่อสร้างเป็นคนดี มีความรู้ และทักษะความสามารถในเทคนิควิธี การจัดการงานอาชีพ และมีทัศนคติที่ดีต่อสาขาวิชาที่เลือก ศึกษา (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2529:2)

วิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้เริ่มเปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาวิชาการต่าง ๆ ในปี การศึกษา 2528 และจากการได้สัมภาษณ์ผู้บริหารในระดับหัวหน้าภาควิชาของวิทยาลัยครูหลาย แห่ง ปรากฏว่าสาขาวิชาที่นักศึกษาสนใจสมัครเข้าเรียนมากที่สุด คือ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ โดยเฉพาะวิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ซึ่งข้อมูลนี้แสดงให้เห็นถึงค่านิยมและ ความต้องการของนักศึกษาในปัจจุบันนี้ และก็ปรากฏว่าสอดคล้องสัมพันธ์กับความนิยมของนักเรียน ที่สมัคร เข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่ส่วนใหญ่มักจะ เลือก เข้าศึกษาในคณะนิเทศศาสตร์ อันเป็นการแสดงให้เห็นว่า สาขาวิชานิเทศศาสตร์เป็นวิชาชีพที่ ตรงกับความต้องการและค่านิยมของนักเรียน นิสิต นักศึกษา เป็นอย่างมาก และจากการได้ สนทนากับนิสิตจากคณะนิเทศศาสตร์ ปรากฏว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความเชื่อว่า เมื่อสำเร็จการศึกษา ในสาขาวิชาดังกล่าวแล้ว จะสามารถประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ ได้ และเป็นอาชีพที่ได้รับความ ตอบแทนสูงพอสมควร นอกจากนี้นิสิตยังเชื่อว่า อาชีพทางด้านวารสาร หนังสือพิมพ์ และการ ประชาสัมพันธ์เป็นอาชีพที่เป็นที่ยอมรับได้รับการยกย่องจากสังคมปัจจุบันเป็นอย่างมาก ตลอดจน สามารถสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองเป็นอย่างดี

นอกจากค่านิยมและความต้องการของนักศึกษาวิทยาลัยครูที่มีต่อวิชาเอกวารสารศาสตร์ และการประชาสัมพันธ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ความสำคัญของวิชาวารสารศาสตร์ และการประชา สัมพันธ์ ในปัจจุบันนี้นับว่า เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ดังที่ วิรัช ลภีรัตนกุล (2529:40-41) ได้ ให้ความเห็นเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ว่า ดังนี้

การประชาสัมพันธ์คือสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับสังคมมนุษย์ร่วมสมัยในปัจจุบัน การ คำเนินงานประชาสัมพันธ์เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อระบบสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุกวันนี้มนุษย์อาศัยอยู่ในยุคสมัยแห่งเสรีภาพ และอิสรภาพ ในลักษณะของสังคมที่ทวีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับและขยายตัวอย่างรวดเร็ว

การพึ่งพาอาศัยกัน การติดต่อ และประสานความร่วมมือกันจึงเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง และมนุษย์เราก็ยากที่จะประสบความสำเร็จได้จากการทำงานลำพังเพียงคนเดียว โดยปราศจากความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนจากผู้อื่น ดังนั้นสังคมจึงมีลักษณะที่จำต้องพึ่งพาอาศัยกัน ร่วมมือกัน ดำรงชีพร่วมกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สิ่งเหล่านี้จึงมีส่วนช่วยเพิ่มพูนและขยายขอบเขตความสำคัญแห่งการสัมพันธ์ของชีวิตมนุษย์ในยุคร่วมสมัยปัจจุบัน ทำให้การประชาสัมพันธ์แสดงบทบาทและหน้าที่ที่แท้จริงได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่

จากคำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เรื่องของการสื่อสารจากวารสารและการประชาสัมพันธ์เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีต่อกันของบุคคลในสังคม เป็นการสร้างสรรค์สันติภาพในสังคมมนุษย์ได้เป็นอย่างดี ถ้าหากมนุษย์มีการสื่อสารที่มีระบบ มีหลักการ มีเจตคติที่ดีและถูกต้อง ดังนั้น หน่วยงาน องค์กร สถาบันต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงาน องค์กรของภาครัฐบาล รัฐวิสาหกิจ ตลอดจนหน่วยงานองค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่ให้ความสนใจและกระตือรือร้น เอาใจใส่ในงานประชาสัมพันธ์ของหน่วยงานของตนเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุผลดังกล่าว วิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ที่วิทยาลัยครูได้เปิดสอนขึ้นมานั้น ได้ตั้งจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังนี้

1. เพื่อผลิตบุคลากรด้านวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ให้สามารถถ่ายทอดความรู้ด้านวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ในสังคมให้ก้าวหน้าและสอดคล้องกับแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3. ให้สามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาด้านวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ของสังคมได้
4. เพื่อเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต เสริมสร้างค่านิยมและพฤติกรรมอันพึงประสงค์ต่อสังคม (กรมการฝึกหัดครู 2528:1)

จากความสำคัญของวิชาวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น แสดงว่า วิชานี้เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพสุจริต และยังเป็น การสร้างสรรค์สังคมให้สงบสุขอีกด้วย ดังนั้นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนจึงต้องอาศัยความประณีต ความรอบคอบ ในการจัดทำหลักสูตร ตลอดจนการผลิตนักศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และสามารถนำไปปฏิบัติหรือประกอบอาชีพได้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากวิชาวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์เป็นหลักสูตรที่เปิดสอนใหม่ ดังกล่าวมาแล้ว หลักสูตรที่ใช้สอน ถึงแม้จะมีขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม แต่หลักสูตรจะสำเร็จไปได้ด้วยดีไม่ได้ถ้าการนำหลักสูตรไปใช้นั้นไม่มีคุณภาพ เพราะการนำเอา

หลักสูตรไปใช้ก็นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของการพัฒนาหลักสูตรให้สามารถนำไปปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผลได้มากน้อยแค่ไหน มีอะไรที่ยังบกพร่อง มีปัญหาอุปสรรค ฯลฯ ที่ควรจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขบ้าง ดังที่ สังก อุทรานันท์ (2527:41-42) ได้เสนอแนะดังนี้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปสู่ภาคปฏิบัติ หรือไปสู่การเรียนการสอนในโรงเรียน การนำหลักสูตรไปใช้ย่อมมีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยกิจกรรมและกระบวนการต่าง ๆ หลายประการ เช่น การจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้หลักสูตร การเตรียมบุคลากร การบริหารและการบริการหลักสูตร การดำเนินการสอนตามหลักสูตร การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร เป็นต้น

นอกจากนี้ผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ดีที่สุดสำหรับการใช้หลักสูตรก็คือ ผู้ที่ได้นำเอาหลักสูตรไปใช้จริง ๆ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน ดังที่ มารศรี ภิรมย์ราช (2519:50) ได้เสนอไว้ดังนี้

ในการนำหลักสูตรไปใช้ให้สัมฤทธิ์ผลนั้น จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรหลายฝ่ายในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด ครูผู้สอน เจ้าหน้าที่และนักเรียน จากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำเอาหลักสูตรไปใช้ดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ครูเป็นส่วนสำคัญขององค์การการศึกษาอย่างยิ่ง ดังนั้นครูจึงต้องมีความรู้ความสามารถและทำความเข้าใจกับหลักสูตรและการสอนเพื่อที่จะสามารถจัดกิจกรรมการสอนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน ส่วนผู้ที่มีบทบาทสำคัญว่าจะกล่าวถึงคือ ผู้บริหาร ซึ่งจะต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำความรู้ให้ความสะดวกตลอดจนกำลังใจ เพื่อให้การเรียนการสอนบังเกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

ด้วยเหตุผลของความสำคัญในการนำหลักสูตรไปใช้ และจากการคาดคะเนของผู้ทำวิจัยเองว่า หลักสูตรสาขาวิชาการอื่นนี้เป็นหลักสูตรใหม่ต่องานการสอนของวิทยาลัยครู ซึ่งมี ความชำนาญทางการผลิตครู จึงน่าจะมีปัญหาในการเปิดสอนในระยะแรก และผู้วิจัยได้มีโอกาสซักถามผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาบางคน ปรากฏว่าสภาพการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ในวิทยาลัยครูนั้นกำลังประสบกับปัญหาและอุปสรรคมากมาย ทั้งด้านหลักสูตร บุคลากร การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งด้านวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าจำเป็นต้องศึกษาถึงสภาพการใช้หลักสูตรวิชาวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครูที่เปิดสอนจำนวน 10 วิทยาลัยด้วยกัน ซึ่งยังไม่มีผู้ใดหรือหน่วยงานใดทำการศึกษาวิจัยมาก่อนเลย ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาเพื่อหาแนวทางเสนอแนะแก้ไขและปรับปรุงการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ระดับอนุปริญญาให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการใช้หลักสูตรตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู

คำถามที่ต้องการคำตอบ

ผู้วิจัยกำหนดคำถามที่ต้องการคำตอบจากการวิจัยครั้งนี้คือ

1. สภาพการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู เป็นอย่างไร
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ในวิทยาลัยครู มีอะไรบ้าง และมีความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างไรบ้าง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ในวิทยาลัยครู โดยมีขอบเขตในการวิจัยดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ วิทยาลัยครูจำนวน 10 แห่งที่เปิดสอนวิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ระดับอนุปริญญาตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2528 โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาวิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์อนุปริญญา ปีที่ 2 ของวิทยาลัยครูทั้ง 10 แห่ง
2. ในการศึกษาถึงสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ได้ศึกษาในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะทำการศึกษาเฉพาะรายวิชา ในหมวดวิชาเอกเท่านั้น

นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติจริงในการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ในวิทยาลัยครู

ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง สภาพการณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานในการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ในวิทยาลัยครู

ผู้บริหาร หมายถึง อธิการ รองอธิการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชาวิทยาการจัดการ และหัวหน้าภาควิชาการสื่อและการประชาสัมพันธ์

อาจารย์ผู้สอน หมายถึง อาจารย์ที่สอนวิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ในวิทยาลัยครู

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่เรียนหลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญาตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู ฉบับพุทธศักราช 2528 และกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2529

วิทยาลัยครู หมายถึง สถาบันการศึกษาและวิจัยของกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนวิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญาตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู ฉบับพุทธศักราช 2528 และเปิดสอนปีที่ 2 ของหลักสูตรแล้ว

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญา พุทธศักราช 2528 ของสภาการฝึกหัดครู

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารในวิทยาลัยครูได้จัดสภาพการเรียนการสอนวิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนจัดการบริหารงานภายในภาควิชาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางให้อาจารย์ผู้สอนวิชาวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ได้ปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางให้กรมการฝึกหัดครูได้พิจารณาปรับปรุงและส่งเสริมคุณภาพการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญา และเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญส่วน

หนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน
ที่ยั่งยืน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการ
ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์
ระดับอนุปริญญา ของสภาการฝึกหัดครู ฉบับพุทธศักราช 2528 โดยมีลำดับขั้นตอนของการดำเนิน
งานดังนี้

1. กลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรได้แก่ วิทยาลัยครูจำนวน 10 แห่ง ที่เปิดสอนวิชาเอกวารสารศาสตร์
และการประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญา ตามหลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู ฉบับพุทธศักราช
2528 โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร จำนวน 40 คน อาจารย์ผู้สอน จำนวน 51 คน และนัก
ศึกษาวิชาเอกวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญา ปีที่ 2 ภาคเรียนภาคปลาย
ปีการศึกษา 2529 จำนวน 304 คน รวมทั้งสิ้น 395 คน โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กลุ่มประชากร
ทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือเพื่อการวิจัยนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเอง ซึ่งประกอบด้วย แบบสำรวจ
แบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสาร รวมทั้งหมดจำนวน 5 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิทยาลัย โดยหัวหน้าภาควิชาการ
สื่อสารและการประชาสัมพันธ์เป็นผู้ตอบแบบสำรวจ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร

ฉบับที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกวารสารศาสตร์และ
การประชาสัมพันธ์

ฉบับที่ 4 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาวิชาเอกวารสารศาสตร์และการ
ประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญา โดยที่แบบสอบถามทั้ง 3 ฉบับจะแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบ
ตัวเลือก และแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์ และการประชาสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกและแบบเติมคำ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้วารสารศาสตร์ และการประชาสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกและแบบเติมคำ และ

ตอนที่ 4 เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-ended)

ฉบับที่ 5 เป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร ซึ่งรายละเอียดของแบบวิเคราะห์เอกสาร ประกอบด้วยสาระสำคัญของรายงานการประชุมเกี่ยวกับการจัดหลักสูตร และสาระสำคัญในเอกสาร ประกอบหลักสูตร

3. ตัวแปรที่จะทำการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวแปรดังต่อไปนี้

3.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

3.1.1 การจัดทำแนวการสอนและแผนการสอน

3.1.2 การจัดทำเอกสารประกอบการสอน

3.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตร

3.2.1 การเตรียมบุคลากร

3.2.2 สื่อการเรียนการสอน

3.2.3 สถานที่เรียน/ห้องฝึกปฏิบัติงาน

3.2.4 สถานประกอบการ/สถานประกอบอาชีพอิสระ

3.3 การจัดการเรียนการสอน

3.3.1 กิจกรรมการเรียนการสอน

3.3.2 กิจกรรมเสริมการเรียนการสอน

3.3.3 เทคนิคและวิธีสอน

3.3.4 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

4. การสร้างเครื่องในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ศึกษาหลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญา

ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2528 รวมทั้งเอกสาร ตำรา บทความ ที่เกี่ยวกับหลักสูตร

และการใช้หลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.2 สัมภาษณ์ผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาวิชาเอกวารสารศาสตร์ และการประชาสัมพันธ์ ระดับอนุปริญญา ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนสุดท้าย ปีการศึกษา 2529 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4.3 สร้างแบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสารโดยปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

4.4 นำแบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสารไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ช่วยพิจารณาแก้ไข

4.5 นำแบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสารมาปรับปรุง แก้ไข ให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

4.6 นำแบบสำรวจ แบบสอบถาม และแบบวิเคราะห์เอกสารที่ผ่านการพิจารณา และแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มประชากร

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเสนอเป็นตารางจำนวน พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ และเสนอเป็นตารางจำนวน พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

6.3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายและวิเคราะห์เนื้อหาในเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

6.4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

6.5 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติม วิเคราะห์โดยเสนอเป็นความเรียง แสดงความถี่ของความคิดเห็น ในแต่ละด้านของแต่ละกลุ่มประชากร

ลำดับชั้นในการเสนอผลการวิจัย

เสนอตามลำดับชั้นต่อไปนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับ

บทที่ 2 กล่าวถึง หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ หลักสูตร

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัยโดยละเอียด ซึ่งประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของวิทยาลัย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการด้านการใช้หลักสูตร

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการใช้หลักสูตร

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการใช้หลักสูตร

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ ตลอดจนข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

บรรณานุกรม แสงรายการหนังสือ เอกสารตำรา รายงานการวิจัยที่ใช้ประกอบการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วย รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล หลักสูตรวารสารศาสตร์และการประชาสัมพันธ์ ระบับอนุปริญา พุทธศักราช 2528 ของ สภาการฝึกหัดครู และแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย